

Ако бѣ живѣ *Ото Вайнингѣрѣ* и видѣше това — би измѣнилъ мнѣниѣто си за гѣния на жената.

Въ 1913 година тя внезапно напустна сцената — на върха на една завидна слава — обсипвана съ цѣлѣта и любовъ отъ цѣла Бѣлгария. Това се коментираше различно. Едни разправяха, че сж я срещали въ Виѣна, въ медицинския факултетъ, други — че следва литература. Но презъ 1918 година тя внезапно се явява на сцената и ни изненадва съ своята оригинална пиеса „*Завѣтъ*“, трактуваща принципѣтъ на чистото искусство. Тая пиеса се посрещна съ ентузиазъмъ и адмирация отъ интелигенцията. Безъ много шумъ тя изпълни своѣто предназначѣние. Всички пишущи въ областа на театралната критика въ единъ гласъ заговориха за „задачитѣ на изкуството“, за „естетика и етични личности въ това искусство“ и буквално повтаряха нейнитѣ мисли. Но последователитѣ много малко отдадоха на своя „предтеча учителъ!“

Тукъ следъ две години мълчание, тя отново изненадва своитѣ почитатели съ единъ *Манифѣстъ-програма на своята Студия*, въ която програма тя обобщава цѣлата система на своята изминала дейностъ.

Така Роза Попова завършва тая си *повече отъ четвъртъкъковна дейностъ* — съ една строга и неуклончива замисълъ, останала вѣрна на себе си и на изкуството“, както казва нейната безсмъртна Магда.

Роза Попова съ своя „Завѣтъ“ остава едно богато наследство на младото поколѣние.

Въ историята на културното развитие на нашия театъръ тя ще остане *най-крупната личностъ*, която съ необикновѣна воля и стоицизъмъ е чертала пѣтищата и носила идеали.

Тя, които сж слѣдили нейното дѣло, знаятъ добре, че тя е много страдала, и въ замѣна на нейното беззавѣтно труженичество е получавала горчиви минути, но тя нека не забравя, че тия, които служатъ народу въ каквато и да е областъ, рѣдко доживѣватъ народната награда. Но това *народно*